

СОРОКА Михайло Михайлович (27. 03. 1911, с. Гнилиці Великі, нині Гнилиці Тернопільського р-ну Тернопільської обл. — 16. 06. 1971, с-ще Озьорний, Мордовія, РФ, 1992 перепохований у Львові) — громадсько-політичний діяч. Чоловік [К. Зарицької](#), батько [Б. Сороки](#). Від 1924 навчався у Тернопільській гімназії, де став членом «Пласту», а згодом — ОУН; від 1927 — в українській гімназії у Ржевниці (Чехо-Словаччина); 1936 закінчив архітектурний факультет Празької політехніки. Товаришував із [Олегом Ольжичем](#), захоплювався спортом. 9 січня 1937 заарештований польською владою, за приналежність до ОУН засуджений до 5-ти р. ув'язнення. Вийшов на волю восени 1939 після падіння Польської держави. У січні 1940 вступив на математичний факультет Львівського політехнічного інституту, від березня навчався також на мистецьких курсах. Став членом Крайового проводу ОУН. 22 березня 1940 заарештований радянською владою, засуджений до 8-ми р. ув'язнення. 1947 на Воркуті (РФ) створив підпільну організацію «ОУН-Північ» (друга назва — «Заполярний Провід ОУН»), що боролася за права політичних в'язнів, допомагала їм виживати,

зберігати самотність, готувала страйки й повстання. 1948 звільнений. Щоб його не залишили на засланні, погодився через 2 місяці повернутися на роботу вільнонайманим топографом. У Львові через [Г. Дидик](#), зв'язкову [Р. Шухевича](#), відновив із ним зв'язок і повернувся на Воркуту, де за завданням Проводу ОУН продовжував організовувати підпільну боротьбу в концтаборах і збирати інформацію про них. У травні 1949 приїхав до Львова, зустрічався з провідними діячами УПА. 29 липня того ж року заарештований, постановою особливої наради Міністерства державної безпеки СРСР від 26 жовтня 1949 виселений на спецпоселення у Красноярський край (РФ). Однак і звідти продовжував керувати підпіллям. У зв'язку з публікацією на Заході спогадів колишніх політв'язнів, НКВС вийшло на організацію «ОУН-Північ». 15 грудня 1952 заарештований, 15 вересня 1953 засуджений до смертної кари, яку замінили на 25 р. ув'язнення. 1954 взяв участь у Кенгірському повстанні політв'язнів, написав гімн повстанців «У гарячих степах Казахстану». Організовував навколо себе політв'язнів, проводив літературні, історичні та релігійні свята, читав лекції з найрізноманітніших тем (історія, архітектура, музика, малярство, географія, етика, спорт). Збереглися його твори «Мистецька Прага», «Мирон Зарицький», філософський трактат «Інстинкти. Рефлекси. Етика» та деякі переклади. Знайшов щире порозуміння з новим поколінням політв'язнів — шістдесятниками. У середині 1960-х рр. співробітники КДБ возили С. до Києва, Тернополя, Львова, влаштовували зустрічі з сином, ріднею, водили в інститути й театри — безуспішно намагаючись зламати його і домогтися публічного покаяння. Помер в ув'язненні. У м. Нікополь Дніпропетровської обл. на честь С. перейменовано вулицю.

Рекомендована література

1. Бондарук Л. Михайло Сорока: До 90-річчя від дня народження і 30-ліття від дня смерті (27. 03. 1911 — 16. 06. 1971). Дрогобич, 2001;
2. Горинь М. Листи з-за ґрат. Х., 2005.

[В. В. Овсієнко](#)

Бібліографічний опис:

Сорока Михайло Михайлович / В. В. Овсієнко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-887440>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).